

Anti-Pestprotocol

De Fonkeling

RK Basisschool Wijs!

Anti-pestcoördinator
Intern vertrouwenspersoon

Karin Cornelissen
Maria Janssen

Dit anti-pestprotocol heeft als doel

- Te stimuleren dat alle kinderen tijdens hun basisschoolperiode zich veilig kunnen voelen, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Om regels en afspraken zichtbaar te maken. Hierdoor kunnen kinderen en volwassenen, als er ongewenste situaties zich voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
- leraren, leerlingen, ouders en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Missie van de school

We leiden kinderen op voor succes in het vervolgonderwijs en zorgen dat ze als stevige wereldburgers onze school verlaten.

We hebben

- Geloof in de mogelijkheid van iedereen om succes te behalen.
- Respect voor onszelf, elkaar en de omgeving.
- Eerlijkheid ten opzichte van jezelf en de ander.
- Een hoge mate van vertrouwen in elkaar.

Pedagogisch klimaat

Op de Fonkeling vinden wij het belangrijk om voor alle leerlingen een goed en veilig pedagogisch klimaat te creëren. Leerlingen brengen veel tijd door op school en daarom is school bij uitstek een geschikte plek om kinderen te leren hoe je met elkaar omgaat, welke rol je hierin kunt aannemen en wat er allemaal bij burgerschap komt kijken. Onderzoek wijst uit dat kinderen effectiever kunnen leren wanneer ze zich veilig en fijn voelen in een bepaalde omgeving.

Voor een sterke basis en een goed pedagogisch klimaat is samenwerking tussen school, ouders en kind van belang. Leerlingen worden op een eenduidige wijze vanaf de start van hun schoolloopbaan begeleid. Er is bij leraren en kinderen aandacht voor

- Fases van groepsvorming
- Klimaat en rust
- Realiseren van regelmaat en structuur
- Open lokalen waar zicht op is door ramen
- Normen, waarden en gedrag
- Verantwoordelijkheid nemen en geven
- Verantwoordelijkheid nemen t.a.v. de omgeving binnen en buiten de school
- Wij richten in ons aanbod oefensituaties in om leerlingen te begeleiden bij de ontwikkeling van sociale en maatschappelijke competenties

Op de Fonkeling kiezen wij bewust voor het werken zonder vaste methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Wij werken met school gewoontes en vinden het belangrijk dat leraren actief kunnen inspelen op specifieke gebeurtenissen in de klas, omdat iedere groep andere behoeften heeft. Leraren gebruiken de pictogrammen en de gewoontes van de poster wanneer zich een situatie voordoet die hierbij aansluit. Alle gedragshandelingen van leerlingen zijn te linken aan één (of meerdere) van deze gewoontes. Ze worden dan ook actief ingezet en benoemd.

Onze gewoontes zijn uitgeschreven onder de volgende waarden; **Respect, Veiligheid en Verantwoordelijkheid**. Aan iedere waarden zijn twee gewoontes gekoppeld, namelijk

Respect

- We zeggen stop en de ander houdt op.
- Ons gedrag en stemgeluid past bij de activiteit die we doen.

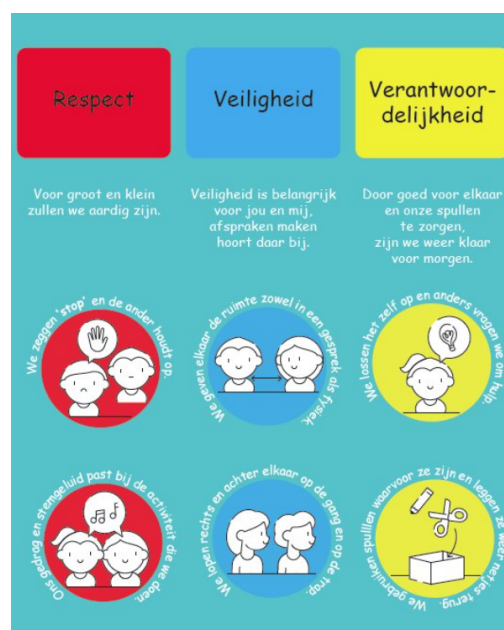
Veiligheid

- We lopen rechts en achter elkaar in de gangen en op de trap.
- We geven elkaar de ruimte, zowel in een gesprek als fysiek.

Verantwoordelijkheid

- We lossen het zelf op en anders vragen we om hulp.
- We gebruiken spullen waarvoor ze zijn en leggen ze weer netjes terug.

De schoolgewoontes zijn verwerkt in een poster. Deze poster hangt op meerdere plekken in de school én in alle klassen. Leraren besteden met de start van het schooljaar en na iedere vakanties dagelijks tijd aan deze gewoontes. Dit heeft als doel de gewoontes te herhalen en in te oefenen. Gedurende de rest van het schooljaar bepalen de leraren zelf aan welke gewoontes de meeste aandacht besteed moet worden; zij kennen hun groep tenslotte het best. Zij monitoren het pedagogisch klimaat als groepsleraar en bepalen of er een interventie nodig is. Omdat kennis vooraf gaat aan vaardigheden leren we gedrag aan door er kennis over aan te bieden en daarna de vaardigheid te oefenen. Dit doen we gedurende iedere schooldag, maar ook door gerichte lessen/projecten aan te bieden. Zowel de poster als de schoolgewoontes zijn bekend bij de pedagogisch medewerkers TSO en BSO van Kind & Co. Zo kunnen alle betrokkenen dezelfde afspraken en regels hanteren. Op deze manier zorgen we er samen voor **dat alle kinderen zich fijn en veilig voelen**.

Voorwaarden voor juiste aanpak

Pesten wordt als probleem van een hele groep gezien door alle betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leraren/onderwijsprofessionals en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).

Wij doen ons uiterste best om pestproblemen te voorkomen en, mocht er wel sprake zijn van pestproblematiek, snel en adequaat te handelen. Preventief wordt het onderwerp pesten in de groepen bespreekbaar gemaakt, waarna samen met de leerlingen en leraar handelingsalternatieven, regels en afspraken worden vastgesteld.

Curatief nemen leraren en andere onderwijsprofessionals (in samenwerking met de ouders) pesten zeer serieus en nemen hierin duidelijk stelling en stellen naar aanleiding van dit protocol een handelingsplan op.

Indien wenselijk wordt de interne vertrouwenspersoon van onze school betrokken om te onderzoeken, te ondersteunen en mogelijke externe hulp in te schakelen.

Het probleem dat pesten heet

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere groepen wordt gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat dit ook preventief kan werken. We doen allemaal wel eens iets (al dan niet bewust) wat een ander niet bevalt. Echter, wanneer de ander aangeeft dat dit moet stoppen en je gaat toch door, dan spreken we van pesten.
- Op school bespreken we met regelmaat een onderwerp in de groep over omgaan met elkaar. We spelen actief in op gebeurtenissen in de groep en/of tijdens het buitenspelen zoals bijv. veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep en aanpak van ruzies.
- Dit doen we niet alleen met gesprekken maar ook andere werkvormen zijn denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het 'modelen' (goed voorbeeld geven) van volwassenen is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leraren, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Het uitgangspunt is dat leraren en ouders duidelijk stelling nemen tegen pestgedrag.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in regels en stappen

Algemene regels

Regel 1

- Een belangrijke regel is dat het inschakelen van de leraar niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen al bij: Je mag niet klikken, maar...als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leraar vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2

- Een tweede regel is dat alle medeleerlingen de verantwoordelijkheid hebben om een pestprobleem in de groep bij de leraar aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

- Samenwerken vanuit je eigen rol en verantwoordelijkheid. School en ouders zijn verantwoordelijk voor een goede samenwerking en communicatie. Hierbij werken school en ouders vanuit hun eigen taak en rol. Belangrijk is dat ouders geen zaken overnemen van school en andersom. Bij pestproblemen nemen directie, leraren en kwaliteitscoördinatoren hun verantwoordelijkheid en gaan snel in gesprek met ouders van de leerlingen die betrokken zijn bij de situatie.

Handelingsplan en consequenties

De consequenties van het ongewenste gedrag zijn opgebouwd uit 5 opeenvolgende fases met daarbij behorende stappen; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1

Stap 1

- Leerlingen worden ondersteund om er eerst zelf en samen uit te komen.

Stap 2

- Zodra dit niet lukt of de situatie dermate onveilig/onprettig is voor één van de leerlingen dan wordt de leraar betrokken.

Stap 3

- De leraar brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4

- Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leraar duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. Er wordt in Parnassys een notitie gemaakt. Mogelijke consequenties zijn hierbij
 - Een of meerdere pauzes binnen blijven.
 - Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn. Ouders worden door de leraar op de hoogte gebracht.
 - Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het G-G-G-G schema: Gebeurtenis-Gedachte-Gevoel-Gedrag (KC).
 - Door gesprek: bewustwording creëren over de gevolgen van zijn/haar gedrag voor de leerling die wordt gepest.
 - Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde. Gesprekken worden altijd vastgelegd door de leraar en er vindt een terugkoppeling met ouders plaats.
 - KC wordt geïnformeerd en samen met de leraar wordt er gekeken of het nodig is om **fase 2** te starten.

De leraar en andere onderwijsprofessionals bieden altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Fase 2

- Ouders van de gepeste leerling worden gebeld. Op verzoek is een gesprek mogelijk.
- Ouders van de pester worden gebeld én uitgenodigd voor een gesprek. Van ouders wordt een coöperatieve houding verwacht. Als die niet aanwezig is, wordt er opgeschaald naar de schoolleiding.
- De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om gezamenlijk te komen tot het gewenste gedrag.
- De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Er wordt een verslag in Parnassys gemaakt van het gesprek.
- Schoolleiding wordt geïnformeerd door de leraar en KC.

Hulp in fase 2 voor de gepeste leerling en/of de leerling die pestgedrag vertoont kan bestaan uit

- het koppelen van de leerling aan een maatje die hem/haar kan versterken in het positief opbouwen van contacten
- het versterken van het pedagogisch klimaat in de klas door het inzetten van bijvoorbeeld Klasbouwers, Teambouwers, Energizers en andere programma's op sociaal en emotioneel gebied.

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Intern Vertrouwenspersoon, samenwerkingsverband, de schoolarts van de GGD of het buurtteam.

Fase 4

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden (zie protocol schorsen en verwijderen van de stichting).

Begeleiding van de leerling die gepest wordt

Een pestprobleem is een probleem van de hele groep, niet alleen van de rechtstreeks betrokkenen. Een leerling die gepest wordt krijgt op onze school altijd ondersteuning van de leraar en andere onderwijsprofessionals. Dit doen we op de volgende manieren

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten we zien dat hij/zij ook op een andere manier kan reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (verbaal) als de leerling zich anders opstelt en gedragsalternatieven aanleert.
- Praten met leerling en ouders van de gepeste leerling.
- Het gepeste kind niet 'over'beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee wordt het gepeste kind in een uitzonderingspositie geplaatst.

Begeleiding van de leerling die pestgedrag vertoont

Een pestprobleem is een probleem van de hele groep, niet alleen van de rechtstreeks betrokkenen. Een leerling die pestgedrag vertoont krijgt op onze school altijd begeleiding van de leraar en andere onderwijsprofessionals. Dit doen we op de volgende manieren

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de ander.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de leerling die pestgedrag vertoont heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel. Daarom koppelen we consequenties aan het ongewenste gedrag als een leerling pestgedrag vertoont en belonen (verbaal) als de leerling zich aan de regels en gemaakte afspraken houdt.
- Leerling leren om niet meteen kwaad te reageren. Hem/haar ondersteunen om zich te leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of ander gedrag aan te leren.

- Contact tussen ouders en school versterken; elkaar informeren en overleggen. De leraar kan ervoor kiezen om een dergelijk gesprek met een derde partij, bijvoorbeeld gezamenlijk met de kwaliteitscoördinator te voeren.
- Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Oorzaken van het ongewenste pestgedrag kunnen zijn

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan ouders van onze school

Aan ouders van leerlingen die gepest worden

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leraar bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect worden vergroot en/of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport met duidelijke regels zoals inderdaad judo. Scouting kan ook een goede optie zijn.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Aan ouders van leerlingen die pestgedrag vertonen

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: veel kinderen vertonen ooit ongewenst pestgedrag. Belangrijk om meteen duidelijk te zijn dat dit gedrag niet wenselijk is.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van dit pestgedrag te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u school wilt ondersteunen om gezamenlijk te zorgen dat school voor iedereen een fijne en veilige plek kan zijn.

Aan ouders van leerlingen uit de groep waarin pestgedrag voorkomt

Is er in de groep van uw kind sprake van pestgedrag, maar is uw kind niet zelf betrokken? Houd rekening met het volgende

- Neem de ouders van de leerling die gepest wordt serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem gewenst gedrag.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan!

Wij gaan ervan uit dat dit anti-pestprotocol leerlingen, onderwijsprofessionals en ouders duidelijkheid geeft over hoe pesten zoveel mogelijk voorkomen kan worden en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Het meest belangrijk vinden we om snel en adequaat te handelen en elkaar goed bij het pestprobleem te betrekken.

Met een anti-pestprotocol laat de school zien, aan ouders en leerlingen, dat zij pesten serieus neemt, hoe zij pesten voorkomt en aanpakt. Van belang is dat het anti-pestprotocol bij iedereen in de schoolgemeenschap bekend is en wordt gehanteerd in pestsituaties. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief bijeffect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen.